

ON SCHULD

TONI COPPERS

ON
SCHULD

Coauteur

ANNICK LAMBERT

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Opgedragen aan mijn schoonzus, dr. Bieke Lambert,
en bij uitbreiding aan alle artsen en verpleegkundigen
die iedere dag proberen mensenlevens te redden.

‘Lezer, laat me je iets vertellen:

Mijn hart staat op breken.’

— Charlotte Brontë, voorwoord

bij *Fireside Tales*

1

Op woensdag, laat in de ochtend, grist Liese Meerhout, commissaris bij de afdeling Moord van de Antwerpse recherche, haar telefoon en autosleutels van haar bureau en staat op. Ze probeert haar nervositeit te verbergen voor haar teamleden.

‘Ik ben een paar uur weg, ik heb een afspraak met die getuige in de Vincke-zaak.’

Ze is opgelucht dat geen van de anderen reageert. Iedereen is druk bezig met zijn eigen werk. Hoofdinspecteur Michel Masson, zoals steeds gekleed in een van zijn onverslijtbare driedelige pakken, tikt traag een verslag uit. Hij maakt veel lawaai, alsof hij met zijn dikke vingers nog altijd in de weer is met de weerbarstige toetsen van zijn eerste Olivetti. Hij heeft een aversie tegen computers en hoe ouder hij wordt, hoe meer hij daarmee koketteert.

Tegenover hem zit zijn beschermeling: Daphne de Jong, nauwelijks vijfentwintig en sinds twee maanden benoemd tot inspecteur bij de recherche. Ze schikt achteloos haar asblonde haren in een knot terwijl ze een opname van een videoverhoor bestudeert. Rechts onderaan haar scherm volgt ze de live-berichten van een veilingsite voor vintage spullen. In het weekend schuimt Daphne tweedehandswinkels en rommelmarkten af en tijdens haar lunchpauze jaagt ze met evenveel passie op een vintage salontafeltje als ze tijdens werkuren doet op criminelen. Twee jaar geleden heeft de Vlaams-Friese criminologe stage gelopen bij Lieses team en meteen beslist dat daar haar toekomst lag. Ze is pienter en zelfverzekerd en Masson is weg van haar.

Hoofdinspecteur Nouredinne Naybet is de enige die afwezig naar Liese knikt terwijl hij zich concentreert op de tekst

die voor hem ligt. Hij moet straks als rechercheur getuigen in de rechtbank in een zaak van familiaal geweld en hij wil het goed doen. De vrouw werd jarenlang geslagen, maar als puntje bij paaltje kwam vond ze nooit de moed om aangifte te doen. Bij het laatste incident zaten haar kinderen als bange pups onder de tafel. Het beeld liet Nouredinne niet meer los en na veel inspanningen diende de vrouw eindelijk een klacht in en zette de nodige stappen voor de scheiding. Nu voelt hij zich verantwoordelijk. Voor de gelegenheid heeft Nouredinne zelfs zijn outfit aangepast. Op normale werkdagen ziet Lieses collega er met zijn stoppelbaard, gevlekte jeans en tot op de draad versleten overhemden uit als een noodlijdende muzikant, maar vandaag draagt hij een sobere broek en trui en heeft hij gladgeschoren wangen.

Buiten op de parkeerplaats loopt Liese naar een gammele bestelwagen met het opschrift 'Restaurant Matthias' op de flanken. Haar vriend Matthias Sandberg runt zijn eigen kleine zaak aan het Conscienceplein in hartje stad en Liese 'leent' om de haverklap zijn auto, zodat hij op zijn beurt bij vrienden moet aankloppen als hij voorraden moet inslaan. Ze twijfelt al lang tussen een stadsautootje en een elektrische fiets en het getreuzel blijft maar duren, tot milde ergernis van Matthias.

De laatste weken kan de keuze tussen auto of fiets haar echter gestolen worden. Ze heeft andere bekommernissen.

In de cabine van de bestelwagen wacht Liese een volle minuut voordat ze de contactsleutel omdraait. Ze ademt enkele keren traag en diep in en uit om haar hartslag onder controle te krijgen. Ze klapt de zonneklep naar beneden en kijkt in het spiegelkje. Ze heeft wallen en rimpels en de frons tussen haar wenkbrauwen lijkt dieper.

Ik wil niet dat het waar is, denkt ze opeens. Ik wil het gewoon niet. Want als het waar is, valt niet alleen mijn wereld, maar ook die van mijn geliefde in duigen.

Ze start de auto en rijdt traag van de parkeerplaats in de richting van de Singel, op weg naar haar afspraak. Een gesprek met een getuige in de Vincke-zaak, heeft ze haar collega's verteld, maar het is een leugen en niet haar eerste. Ze heeft wel degelijk een afspraak, maar het heeft niets met de lopende zaak te maken.

Melissa Vincke was een vrouw van begin dertig die twee weken eerder spoorloos verdween na een nachtje stappen in het Antwerpse uitgaansleven. Ze vertrok 's nachts omstreeks 1.30 uur uit een club vlak bij de Stadswaag. Haar laatste gsm-signaal werd opgevangen aan het Bonapartedok, dicht bij het MAS. Getuigen hadden gezien dat Melissa plots vertrok omdat ze lastiggevallen werd door een man. De buurt is ruim voorzien van camera's – het Schipperskwartier met de sekswerkers ligt net om de hoek – en de man in kwestie was gespot terwijl hij dezelfde richting uitging als Melissa. Maar de persoonsbeschrijving die de getuigen in de nachtclub gaven was helaas heel vaag en de opname van de camera's ook niet bepaald helder.

De ochtend nadien meldde Melissa's vriendin en flatgenoot haar verdwijning en startte de lokale politie een zoektocht in de buurt van het Bonapartedok en het Willemdok aan het MAS. Het lag voor de hand dat Melissa die nacht vanaf de Stadswaag via Het Eilandje in de richting van haar flat aan de Amsterdamstraat was gelopen. Een wandeling van iets meer dan een kilometer, een kwartiertje stappen.

Laat op de middag haalde een duiker van de brandweer haar lichaam boven uit het Willemdok. Melissa had een flinke buil en enkele schrammen, wat zowel door de val tegen de kademuur kon komen als door een slag. De autopsie gaf geen uitsluitsel, behalve dat Melissa 1,2 promille alcohol in haar bloed had en nog leefde toen ze in het water terechtkwam. Volgens de gegevens van haar bankkaart had ze die avond één gin & tonic en drie glazen witte wijn besteld. Melissa's

flatgenoot verklaarde dat ze heel goed tegen alcohol kon en van zo'n hoeveelheid misschien aangeschoten, maar nooit stomdronken zou zijn.

Liese neigt eerder naar een crimineel feit dan naar een ongeval. Haar collega's twijfelen, maar zij heeft zich van in het begin vastgebeten in de zaak, wat voor commissaris Liese Meerhout betekent dat ze tot het bewijs van het tegendeel koppig haar gelijk wil halen, desnoods tegen de stroom in.

Maar vandaag, net als alle vorige dagen, tobt Liese over heel andere dingen.

Om te beginnen heeft Matthias haar de grote vraag gesteld. Enkele weken geleden wou hij op een avond absoluut een wandeling langs de Schelde maken. Toen ze aan een verlaten stukje kade kwamen in de buurt van de Waagnatie, haalde hij plots een fles bubbels en twee champagnecoupes tevoorschijn. Ze zaten op enkele meters van de kade en keken naar de zonsondergang, net als zoveel Antwerpse scholieren op vrijdagavond doen als ze met blikjes pils en flessen cava gevaarlijk dicht aan de rand van het water rondhangen. En Matthias vroeg haar zonder veel decorum ten huwelijk. Hij reageerde een beetje verlegen, zoals ze van hem gewend is als hij uit zijn comfortzone moet stappen, en ze zei meteen ja.

Ze hebben het nog aan niemand verteld, maar sinds zijn schattige aanzoek is Liese ten prooi gevallen aan existentiële twijfels. Een deel van haar is blij en vrolijk, een ander deel vraagt zich af wat haar vriend heeft bezielde. Ze was heel gelukkig met Matthias voor hij vroeg dat te bevestigen met een huwelijk. Waarom moest dat nu? Vertrouwt hij haar niet? Of erger, vertrouwt hij zijn eigen keuze voor haar niet en wil hij zich als het ware vastlijmen voor hij zich bedenkt?

Sinds zijn aanzoek betrapt ze zichzelf erop dat ze veel meer met hem kibbelt. Om de minste reden gaat ze in de aanval, ook vanochtend weer.

Matthias belt haar als ze op weg is naar de binnenstad. Hij is niet eens boos om het feit dat ze weer eens ongevraagd zijn auto gebruikt, wel integendeel: hij maakt een grapje over haar besluiteloosheid en zegt dat hij dan maar zelf een elektrische fiets met een grote laadbak zal kopen, zodat hij zijn eigen bestelwagen niet meer hoeft te lenen als hij boodschappen wil doen.

Maar Liese kan er niet om lachen. Net als zovele keren voordien zoekt ze het conflict, de confrontatie, alsof ze de spanning die in haar lijf zit en haar de keel dichtsnoert alleen maar kan ontladen door het oproepen van heftige emoties. En de kleinste hobbel op de weg is genoeg.

‘Heb je nu eindelijk naar dat houten eendje gezocht zoals je me al tien keer hebt beloofd?’

‘Ik heb ernaar gezocht, maar ik vind het nergens, lieverd,’ antwoordt Matthias geduldig. Ze hebben dit gesprek al enkele keren gevoerd. ‘Ik begrijp niet waarom we hier ruzie over moeten maken.’

‘Dat komt doordat je het niet wil begrijpen. Je wil gewoon niet begrijpen hoe belangrijk het voor mij is.’

De houten eend komt uit haar vaders atelier in het schuurtje van haar ouderlijk huis en is een van de weinige tastbare herinneringen die Liese aan hem heeft. De andere is zijn stokoude horloge dat hij haar op zijn sterfbed heeft geschonken. Het eendje is waarschijnlijk verloren gegaan tijdens de verhuizing, toen ze gingen samenwonen in Lieses flat, en daar heeft ze verschrikkelijk de pest in.

‘Als je niet te laat moet werken, kom je dan vanavond in het restaurant eten?’ vraagt hij.

‘Ik vind het irritant dat je snel van onderwerp verandert, Matthias. Dat alleen al bewijst dat het je geen lor kan schelen.’

‘We praten wel verder als je wat beter geluimd bent,’ zucht hij. ‘Wanneer dat ook moge zijn. Tot vanavond.’

Meteen na het gesprek heeft Liese al spijt. Ze ergert zich blauw aan haar eigen botheid, maar ze kan het niet helpen. Wat ze eigenlijk wil zeggen is dat ze zowel blij is als bang om te trouwen. Dat ze te veel piekert om van het vooruitzicht te kunnen genieten. Wat ze hem wil zeggen is dat ze het verschrikkelijk vindt dat haar vader niet op haar huwelijk zal kunnen zijn. Ze had een heel speciale band met hem, ze mist hem dezer dagen enorm.

Waarom komt alles er dan zo rauw en ongefilterd uit? Omdat er achter haar ergernis en nervositeit veel meer zit dan getob over haar nakende huwelijk, weet ze. Omdat de gedachte aan wat ze vernomen heeft, wat ze ondertussen ook met haar eigen ogen heeft gezien, haar verlamt en tegelijk opstandig maakt.

Wanneer ze erover nadenkt, betrapt ze zichzelf erop dat ze alle gevoel probeert uit te schakelen. Ze doet er alles aan om rationeel naar de zaak te kijken en ze weet waarom: zodra ze de deur opent voor enige betrokkenheid, vreest ze een vloedgolf waarin ze kopje-onder zal gaan.

Is hoofdinspecteur Michel Masson, haar rechterhand, beste vriend en vader van haar toekomstige echtgenoot Matthias, een andere man dan ze dacht? Het heeft er helaas alle schijn van. Liese wil en kan het niet geloven, maar misschien heeft ze geen keuze.

Alleen al de gedachte maakt haar misselijk.

Moet ze hem erover aanspreken? Dat lijkt haar onmogelijk. Ze zal zelf tot op de bodem moeten uitvissen of het waar is of niet, dat is ze aan hun vriendschap verschuldigd. Ze durft niet na te denken over wat die vriendschap nog waard is mocht het kloppen wat ze heeft gehoord en gezien.

Michel Masson heeft haar leven gered. Liese kijkt op naar hem, ze heeft hem al die jaren blindelings vertrouwd. Ondanks zijn dronken buien, zijn slechte conditie, het feit dat hij halsstarrig en tegen alle voorschriften in weigert een wapen te

dragen, is het Masson die ze het liefst aan haar zijde heeft als ze weer eens in het holst van de nacht ergens een inval moeten doen.

Ze heeft zich altijd zo veilig gevoeld bij hem, zo geborgen. Heeft hij haar dan al die jaren belogen? Liese schudt onwillekeurig het hoofd alsof ze de gedachte wil verjagen en begint haar zoektocht naar een vrije parkeerplek in de buurt van de Pieter van Hobokenstraat. Ze is bewust iets vroeger van kantoor vertrokken omdat ze voor haar afspraak nog snel even bij haar moeder wil langsgaan.

Clara Meerhout woont sinds kort in een zorgcentrum in Antwerpen. Liese wilde haar moeder dicht bij haar hebben zodat ze haar meer kan bezoeken. Sinds ze enkele jaren geleden met alzheimer werd gediagnosticeerd, vreet de ziekte traag maar onherroepelijk verder. Liese heeft geprobeerd haar met de nodige hulp zelfstandig te laten wonen, maar dat is helaas niet gelukt, het was te zwaar.

Ze heeft besloten dat ze haar moeder vandaag als eerste zal inlichten over haar huwelijksplannen. Komt het door het geneuzel met Matthias over het houten eendje van haar vader? Waarschijnlijk, denkt Liese, al heeft dat geen belang. Ze voelt opeens een grote behoefte haar moeder te vertellen dat ze, ondanks haar getob over het huwelijk, heel gelukkig is met Matthias' aanzoek. Dat ze ernaar uitkijkt om die dag samen met Clara te vieren.

Ze vindt een plekje op enkele straten van het zorgcentrum. Als ze uitstapt, rilt ze even. Het is begin mei en nog kil voor de tijd van het jaar, maar de hemel is helblauw en het ruikt eindelijk naar lente. Opvallend veel voetgangers glimlachen, kijken vrolijk, lopen met lichte tred voorbij. Het voorjaar was deprimerend grijs en het lentegevoel brengt de belofte van zon, van terrasjes, van licht.

Binnen is een verpleegster druk in gesprek met de balie-medewerkster. Als ze Liese naar binnen zien lopen, knikken